

Varlığın gürültüsü içinde görülmeyen

#VarlığınGürültüsüİçindeGörülmeyen

#NormalOlanınAşırıAnalizi

#GeçmişVeGeleceğinIşınlanma

#TarihselOrtaklaşaÜretim

#BilgiNedir

#ŞeyeİçrekOlanBilgi

İçrek:

1. felsefede, belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan her türlü bilgi, öğreti.
2. Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan her türlü bilgi, öğreti.
3. Bâtını, **ezoterik**, dışrak karşıtı

(...) Yaklaşık 200 yıldır aygıtlar yapıyoruz, ondan önceki milyonlarca yıl boyunca aletler yapıyorduk, bilgisayar yapmaya taş, odun ve kemikten aletler yaparak başladık. Böylece konuyu açmak için adımımızı atar atmaz 3 milyon yıl öncesine ışınlanmış bulunuyoruz. Bilgisayarın (bu noktadan sonra kendisine işlemci diyeceğim) anlattığı kendi gerçeğinin hikayesinin başka katmanlarına geçmeyelim ve bu katmanı da burada bırakıp bu milyonlarca yıllık ışınlanmayı bir düşünelim.

Bunun abartılı bir yaklaşım olduğu iddia edilebilir, ne var ki işlemci kaçınılmaz olarak tarihsel-kolektif alet yapım pratiğimizin bir parçasıdır ve bu bilgiyi kaçınılmaz olarak taşır, kaba taş balta ya da dibek olmaksızın işlemci mümkün değildir. İşlemciye her baktığımızda taş baltaya ya da buharlı lokomotif de bakarız. Onlara **içrek** olan bilgi, yapmanın bilgisi, önümüzdeki her alet ve aygıtta üst üste binerek konuşur. Bir alet ya da aygıtla edindiğimiz deneyimin bir başka alet ya da aygıtla aktarılabilir olmasının sebebi budur. Bu bilgi, bu ses gündelik hayatta bir konfor seçimi olarak göz ardı edilir ve sadece ‘sorun’un gerektirdiği hallerde geri çağrılır. ‘Bilinen nedir?’ sorusu ise bu bilgiyi ve etrafımızı saran her bir şeyin her katmandaki bilgisini geri çağırmayı gerektirir. Zira burada bilgiyi geri çağırın ‘sorun’ gündelik konfor seçimleri sonucunda alışlageldik olanın ne olduğuna ve ötesinde neyin yer aldığına dairdir.

Gerçeklik çok parçalı bir şeydir. O kadar çok parçalıdır ki beynimiz aşırı yükleme yaşamamak için bu parçaları gruplar, sınıflandırır ve çoğunu yok sayar. Yok sayılmayan mikroskobik bir kısım **varlığın gürültüsü içinde gördüğümüzdür**, bu ‘dikkat’tir. ‘Bilinmeyen nedir?’e doğru yol almaya çalışan

‘bilinen nedir?’ sorusu, özellikle ayna karşısında kendine dair sorulduğunda (ben kimim, ne yapıyorum, davranışlarımın altında ne var) bu çok parçalılığın kapılarını sonuna kadar açtığı için **yabancılaşmayı** çağırır.

Yabancılaşmaya geçmeden önce, ele aldığımız bu içgüdüsel ve canhıraş yönelimin ve soruların bilimsel yöntemle olan farkının farkında olduğumu söylemem gerek. Bilimsel yöntem bu **kontROLSÜZCE her şeyi odağa almaya çalışma halinin**, doğal olarak odaksızlığın tam tersidir. Bilimsel yöntem bilinçli bir dikkat halidir ve Wittgenstein’den yola çıkacak olursak, şeylerle değil, **şeylerin içrek olduğu olgularla** ilgilenir. Bilimsel yöntem beynin çalışma prensiplerinden olan gruptama, sınıflandırma ve yok saymayı bilinçli bir şekilde kullanarak odağını daraltır ve küçük bir parçaya bakarak bir sonraki mantıksal soruyu sormaya çalışır. Bu yüzden de bilimsel yöntem bilinmeyenden, bilinmeyenin küçük bir parçasını bilinene çekerek çıkarken, deliliğe açılan kapı olarak burada incelediğimiz ‘bilinen nedir?’ delinin bilinmeyen içinde kayboluşuyla sonuçlanır.

Yabancılaşma ‘saçma’ya girmektir. Çünkü yukarıda açıklamaya çalıştığım gibi, yerleşik ve **normal olanın aşırı analizidir**. Bu yanlış anlaşılmalı, saçma olan yöntem değil yabancılaşmanın kendisidir. Burada saçmayı tiyatrodaki ve edebiyattaki anlamıyla (absürd) koştut kullanıyorum, çünkü Ionesco’nun bacakları sürekli uzayan ölüsü gibi yabancılaşmanın bilinene getirmeye çalıştığı açıklama sürekli uzamakta, parantez içinde parantezler açılmakta ve ilk cümleden sonsuz bir açılımla uzaklaşmaktadır. Bunun çözümü yabancılaşmanın hızı ve yoğunluğunun çarpımıyla hem ters hem de düz orantılıdır (ki saçma burada da kendini belli eder). Zira hız ve yoğunluk

ne kadar fazlaysa yabancılaşan varlık ve varlığıyla o kadar karmaşık bir ilişki kuracak, fakat bunun nihai sonucu olarak yabancılaşmaya yabancılaşarak yerleşik olanın içinde tekrar bir yer bulacaktır. Bu yeni yer deliliktir. (...)

—Sinan Güldal, “deli incertae sedis I. kitap”tan alıntı

Dibek taşı / Zekeriyaköy

Sinan Güldal
(1979-...)